

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/141/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122450560
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122450560.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Slovenská konsolidačná, a. s., Bratislava, Cintorínska 21/21, IČO: 35776005, proti žalovanej R. B., narodenej XX.XX.XXXX, L., J. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Gürtlerom advokátom, Poprad, Kollárova 15, o zaplatenie 1.840 eur, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9C/2/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 8Co/65/2023 zo 17. apríla 2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 9C/2/2023-112 z 20. septembra 2023 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia 1. 840 eur ako refakturácie nákladov za leteckú prepravu štyroch osôb na základe „Prísľubu vo forme záväzku pri poskytnutí konzulárnej ochrany vo forme repatriácie“ - let z Tenerife, Gran Canaria do Bratislavy dňa 31.03.2020. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

1.1. Po právnej stránke vec posúdil v zmysle § 2, § 5 ods. 1, 2; § 8 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou; § 14g ods. 1 až 8, § 14h ods. 1 až 15 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe; § 110, § 101, § 20 ods. 2, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 14 ods. 3 zákona o pohľadávkach štátu a z vykonaného dokazovania mal za preukázané a nesporné, že žalovaná požiadala o repatriáciu a táto sa aj zrealizovala repatriácnym letom 31.03.2020 a podpísala prísľub vo forme záväzku, že členskému štátu, ktorého je štátnym občanom, uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu. Podľa názoru súdu boli žalobcom preukázané náklady, ktoré vznikli MZVEZ SR úhradou faktúry Ministerstvu vnútra SR č. fa 260038178, v súvislosti s týmto letom vo výške 29.247,15 eur. Taktiež uviedol, že z údajov a vyjadrení žalobcu nie je zrejmé, koľko slovenských občanov bolo týmto letom repatriovaných, koľko bolo českých občanov (podľa vyjadrenia žalobcu podľa vzájomnej dohody s Českou republikou bezplatne) a koľko bolo

repatriovaných občanov Rakúskej republiky. Pri zohľadnení celkového počtu repatriantov 56, je náklad na jedného 29.247,15 eur/56, teda 522,27 eur, teda žalobca uniesol bremeno preukázania výšky nákladov repatričného letu vo výške 460 eur na jednu osobu. Nebolo sporné, že repatriované so žalovanou boli tri ďalšie osoby. Následne uviedol, že mal tiež z výpovede žalovanej preukázané, že o repatriáciu žiadala a sľub podpisovala v situácii, keď zvažovala najvhodnejšiu formu repatriácie, s ohľadom na to, že sa vracala s matkou, jej matka vo veku 65 rokov mala zdravotné problémy a pri plánovaní odletu teda musela zohľadňovať odporúčenia ošetrojúceho lekára, tiež sa vracala s dvomi deťmi vo veku 10 a 5 rokov, teda možno súhlasiť, že repatriácia po mori a súši by bola riskantná a neprimerane zaťažujúca. Súd prvej inštancie tiež zoberal do úvahy i okolnosti prijatých proticovidových opatrení na ostrove Tenerife, vyplývajúce nielen z výpovede žalovanej, ale aj zo skutočností známych súdu, teda, že opatrenia v Španielsku boli prísne a obava žalovanej z toho, že jej matka alebo deti tam ochorejú a nebude im poskytnutá primeraná zdravotná starostlivosť s ohľadom na vtedy známe informácie o preťažení zdravotného systému napr. v Taliansku boli dôvodné. Z § 14h ods. 8, 15 zákona o zahraničnej službe možno vyvodit', že krízovú situáciu alebo núdzu osoby, ktorá žiada o konzulárnu ochranu zákon predpokladá. Preto sa súd nestotožnil ani s názorom žalovanej, že úkon - prísľub, ktorý nesporne podpísala žalovaná, je neplatný pre rozpor s § 37 a 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie však posudzoval vec i s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V tomto prípade podľa názoru súdu žalobca vykonával podaním žaloby právo ako jeden zo spôsobov realizácie občianskeho práva. S poukazom na nezosporený fakt, že repatriácia lietadlom občanom Českej republiky bola poskytovaná MZVá EZ SR bezodplatne (tvrdenie žalobcu i žalovanej), že repatriácia občanov SR letmi, realizovanými Českou republikou, bola bezodplatná, ďalej na nezosporenú skutočnosť, že repatriácia občanov autobusom, bola bezodplatná, aj keď napr. v konkrétne predloženom prípade pri repatriácii spoločnosťou Roben Trans s.r.o. predstavovali náklady repatriácie vzhľadom na počet osôb 631,36 eur na osobu, však súd prvej inštancie dospel k názoru, že takýto výkon práva sa prieči dobrým mravom, pretože ide o výkon práva, ktorý je v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti a elementárnou slušnosťou v spoločensky vhodnej miere a únosnosti. Tiež možno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že ak Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o vyžadovaní a schvaľovaní letov č. 50/2012 (tzv. vládny špeciál) - aj keď nejde o všeobecne záväzný predpis ako správne argumentuje žalobca -, uvádza vo svojom článku 3 ods. 2, že lietadlo môže vykonávať lety a) v stave núdze na odstránenie alebo zmiernenie následkov rôznych krízových situácií na zemi, napríklad živelná pohroma (najmä povodeň, lesný požiar), katastrofa, priemyselná, dopravná alebo prevádzková havária na území Slovenskej republiky a v zahraničí, c) na humanitárne účely, d) sanitné za účelom poskytovania pomoci osobám v tiesni a prepravy orgánov určených na transplantáciu a podľa čl. 4. ods. 3, tohto nariadenia bez úhrady priamych prevádzkových nákladov sú vykonávané aj lety uvedené v čl. 3. ods. 2 písm. a), b), c), e) až i), tak sa i na žalovanú, jej deti a jej matku mohli vzťahovať čl. 3 ods. 2) písm. a) prípadne c) vyššie uvedeného nariadenia, ktoré sú definované ako lety bez úhrady priamych prevádzkových nákladov (v stave núdze, na zmiernenie následkov krízových situácií na zemi, resp. humanitárne účely). Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo MZVET SR podľa § 14h ods. 15 zákona o zahraničnej službe oprávnené požadovať úhradu finančných nákladov poskytnutej konzulárnej ochrany, ktorá bola realizovaná MZVEZ SR formou repatriácie podľa § 14g ods. 4 písm. e) zákona o zahraničnej službe. Z uvedených dôvodov považoval súd prvej inštancie žalobu za nedôvodnú. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. apríla 2024 sp. zn. 8Co/65/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu a aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Uviedol, že žalobca v konaní uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že na základe žiadosti žalovanej poskytol žalovanej a jej trom ďalším rodinným príslušníkom konzulárnu ochranu formou repatriácie podľa § 14 g ods. 4 písm. e) zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe, konkrétne leteckú dopravu štyroch osôb z Tenerife na územie SR, dňa 31.03.2020,

v súvislosti s pandemiou COVID - 19, pričom žalovaná podpísala podľa § 14h ods. 15 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe prísľub vo forme záväzku, že uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu. Žalobca tiež preukázal, že Ministerstvu zahraničných vecí a európskych záležitostí SR vznikli v súvislosti s repatriáciou žalovanej a jej rodinných príslušníkov náklady vo forme úhrady faktúry Ministerstvu vnútra SR v súvislosti s uvedeným letom vo výške 29.247,15 eur a vzhľadom na počet prepravovaných osôb preukázal i náklady repatričného letu v uplatnenej výške 460 eur na jednu osobu. Podľa názoru súdu prvej inštancie, bolo MZVEZ SR oprávnené požadovať úhradu finančných nákladov poskytnutej konzulárnej ochrany a z tohto hľadiska mal nárok žalobcu za preukázaný. Súd prvej inštancie však plnenie žalobcovi nepriznal s odôvodnením rozporu výkonu práv žalobcu, resp. MZVEZ SR, s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd je toho názoru, že formulácie použité súdom prvej inštancie v odôvodnení rozsudku sú určité a zrozumiteľné, odôvodnenie je ako celok presvedčivé a z hľadiska obsahu spĺňa aj kvalitatívnu požiadavku, a preto je nedôvodná odvolacia argumentácia žalobcu ohľadne nedostatku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a porušenia jeho práva na spravodlivý proces z tohto dôvodu. Následne odvolací súd konštatoval, že neboli žalobcom tvrdené a ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Keďže súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na rozhodnutie vo veci samej, prijaté právne závery vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil a z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplyva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názormi súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne poukázal. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam uviedol nasledované:

2.1. Poukázal na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a skonštatoval, že žalobný nárok na úhradu nákladov na repatriáciu žalovanej a jej rodinných príslušníkov možno vzhľadom na konkrétne okolnosti tejto veci posudzovať ako výkon existujúceho práva žalobcu v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Následne uviedol, že výkon práva predstavuje jeden zo spôsobov realizácie práva, ktorý však nie je bezhraničný a má svoje limity: právo (povinnosť) musí v dobe výkonu existovať; výkon práva nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných, nesmie dôjsť k zneužitiu práva alebo k jeho šikanóznemu výkonu; výkon práva nesmie byť uplatnený v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy, hoci sú nepochybne zákonným pojmom, nie sú zákonom presne definované. V zmysle odbornej literatúry (STRAPÁČ, Peter. § 3 [Výkon práv a povinností z občianskoprávných vzťahov]. In: ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Občiansky zákonník I. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 26) ich obsah spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovať. Ide o súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je mnohokrát zabezpečované i právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi je potrebné v každom prípade posudzovať individuálne, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konania účastníka v príslušnom období a na jeho vtedajšie postavenie. Súlad s dobrými mravmi musí byť posudzovaný vždy bez ohľadu na to, že obsah bol výsledkom slobodnej dohody medzi účastníkmi a takisto bez ohľadu na to, kto prípadný rozpor s dobrými mravmi zavinil alebo či niektorá zo strán bola v dobrej viere. Výbočenie z rámca zákonných podmienok výkonu práva (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) má za následok, že na inak zákonný výkon práva sa uplatňuje celý rad sankcií. Osobitnou sankciou je odopretie právnej ochrany. Neposkytnutie právnej ochrany však nemá za následok zmenu alebo zánik tohto práva, len zánik ochrany. Konštatoval, že i keď žalobca v konaní svoj nárok riadne preukázal a možno prisvedčiť záverom súdu prvej inštancie o jeho zákonnosti, dôvodnosti a správnosti, nemožno opomenúť ďalšie špecifické okolnosti veci, ktoré bránia tomu, aby súd mohol tomuto nároku žalobcu priznať súdnu ochranu. Rovnako ako súd prvej inštancie považoval odvolací súd v tomto smere za rozhodujúci nesporný fakt, že v rovnakom období, do ktorého spadá i žalovaný nárok, a dokonca i rovnakým letom, ako využila žalovaná a jej rodina, bola rovnakým subjektom poskytnutá bezodplatne repatriácia občanom Českej republiky a fakt, že vzhľadom na to, že oba štáty (Slovenská republika a Česká republika) si dohodli recipročnú repatriáciu svojich občanov, by žalovaná a jej rodinní

príslušníci pri využití repatriácie lietadlom Českej republiky, teda iného štátu, boli transportovaní do vlasti bezodplatne. Navyiac, repatriácia formou autobusovej dopravy bola občanom SR taktiež poskytovaná bezodplatne. Je potrebné si uvedomiť i to, že príslušný subjekt je v zmysle § 14h ods. 15 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe oprávnený - s prihliadnutím na okolnosti - (teda nie za každých okolností povinný) vyžiadať si od osoby príslub vo forme záväzku, že štátu uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu, pričom existujú výnimočné situácie, upravené napr. nariadením Ministerstva vnútra SR o vyžadovaní a schvaľovaní letov č. 50/2012, kedy je možné výnimočne, za účelom pomoci občanom vykonávať lety i bez úhrady priamych prevádzkových nákladov. Žalobca, i keď dôvodí, že výkon práva nie je v rozpore s dobrými mravmi, v konaní neuviedol ani jeden dôvod, pre ktorý by situáciu, v akej sa ocitla žalovaná a jej rodina v marci 2020, nebolo možné považovať za tieseň, resp. krízu a z akého dôvodu nemožno ich prepravu do vlasti za situácie celosvetovej pandémie považovať za humanitárny let, ktorý je možné realizovať i bez úhrady zo strany občana SR (žalovanej a jej rodinných príslušníkov). Vychádzajúc z uvedeného stavu je i podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore so základnými a všeobecne uznávanými a rešpektovanými zásadami mravného správania sa členov spoločnosti požadovať zo strany žalobcu úhradu nákladov repatriácie od žalovanej a jej rodinných príslušníkov ako štátnych občanov SR. Vzhľadom na uvedené preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny s poukazom na § 387 ods. 1 a 2 CSP. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP, § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodil s poukazom na § 420 písm. f) CSP. Uvedený procesný nedostatok videl v tom, že odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) vo svojom rozhodnutí argumentačne riadne neodôvodnil rozpor nároku dovolateľa s dobrými mravmi. Uviedol, že odvolací súd v zásade len zopakoval odôvodnenie súdu prvej inštancie. Podľa jeho názoru absentuje odôvodnenie rozhodnutia, z ktorého by bolo možné vyabstrahovať, akým spôsobom sa odvolací súd vysporiadal s námietkami dovolateľa, ktoré mali podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Následne argumentoval, že súd nie je povinný sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať všetkými skutočnosťami tvrdenými stranami sporu a taktiež že rozhodnutie nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany sporu, to však neznamená oprávnenie súdu opomenúť parametre zákonného rozhodnutia tak, ako ich ustanovuje § 220 ods. 2 CSP. Tiež konštatoval, že v odôvodnení rozhodnutia musí dať súd odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a spochybňujúce závery ovplyvňujúce rozhodnutie (prvostupňový ani odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s námietkou dovolateľa o nemožnosti uplatnenia Nariadenia Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“) ako vnútorného predpisu MV SR na poskytovanie konzulárnej ochrany formou repatriácie poskytovanej na žiadosť podľa § 14g ods. 4 písm. e) v spojení s ods. 7 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej aj len „zákon o zahraničnej službe“). V dovolaní následne poukázal na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu že „je potrebné si uvedomiť i to, že príslušný subjekt je v zmysle § 14h ods. 15 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe oprávnený - s prihliadnutím na okolnosti - (teda nie za každých okolností povinný) vyžiadať si od osoby príslub vo forme záväzku, že štátu uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu, pričom existujú výnimočné situácie, upravené napr. Nariadením MV SR, kedy je možné výnimočne, za účelom pomoci občanom vykonávať lety i bez úhrady priamych prevádzkových nákladov“. Dovolateľ má za to, že takéto konštatovanie vo vzťahu k posúdeniu nároku dovolateľa ako nároku v rozpore s dobrými mravmi nezodpovedá požiadavke na riadne, správne a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd (vzhľadom na to, že vo svojom odôvodnení v zásade len zopakoval odôvodnenie súdu prvej inštancie) vo svojom rozhodnutí neuviedol podľa názoru dovolateľa relevantnú argumentáciu, na základe ktorej by bolo možné vyvodiť, že nárok na úhradu finančných nákladov na poskytnutie konzulárnej ochrany zo strany repatrianta je v rozpore s dobrými mravmi. Namieta, že odvolací súd iba uviedol, že hoci je nárok dovolateľa zákonný, dôvodný a správny, je v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na špecifické okolnosti veci. Pri posúdení týchto špecifických okolností sa nevysporiadal pre merito veci, zásadnou námietkou dovolateľa uplatnenou už vo vyjadrení sa žalobcu k odporu žalovaného a návrhu na pokračovanie v konaní zo dňa 16.1.2023 (ďalej len „vyjadrenie“), v ktorom dovolateľ podrobne uviedol dôvody nemožnosti aplikácie Nariadenia MV SR na uplatňovanie nároku v zmysle zákona o zahraničnej službe (a poskytovanie konzulárnej ochrany). Ďalej podľa názoru dovolateľa je výklad vnútorného predpisu MV SR zo strany žalovaného zavádzajúci,

nesprávny a nemá oporu vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, teda nariadenie MV SR nie je všeobecne záväzným právnym predpisom a tento dokument zaväzuje MV SR a jeho útvary. Ide o interný predpis, ktorý je záväzný výlučne dovnútra inštitúcie a nie navonok. Dovolateľ uviedol, že tieto predpisy nemajú povahu všeobecne záväzných právnych predpisov, čo súdy prvej aj druhej inštalácie zhodne uznali, a fyzické a právnické osoby sa v zmysle čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemôžu priamo dovolávať na práva a povinnosti potenciálne z nich vyplývajúce. Vo vzťahu k vykonávaniu letov lietadiel v policajných službách ostatnými ústrednými štátnymi orgánmi sú relevantné Zásady vykonávania letov lietadiel v policajných službách schválené vládou Slovenskej republiky uznesením č. 411/2006 z 10.5.2006 (ďalej len „uznesenie vlády č. 411/2006“). Podľa čl. 2 ods. 1 uznesenia vlády č. 411/2006 disponuje MV SR diskrečnou právomocou vo vzťahu k úhradám priamych nákladov za vykonané lety štátnych lietadiel, a to v rámci svojich finančných zdrojov. Dovolateľ taktiež poukázal na skutočnosť, že tzv. repatričné lety nespádajú do kategórie „bez úhrady“ v zmysle čl. 2 ods. 2 uznesenia vlády č. 411/2006. Podľa jeho názoru bola v danom prípade relevantná skutočnosť, že MV SR vykonalo repatričný let dňa 31.03. 2020 z Tenerife na územie SR, ktorým bola repatriovaná aj žalovaná, na základe požiadavky MZVEZ SR, pričom tieto náklady boli následne fakturované MZVEZ SR, ktoré ich uhradilo 06.08.2020. Uviedol, že podľa § 14h ods. 15 zákona o zahraničnej službe oprávnené požadovať úhradu finančných nákladov poskytnutej konzulárnej ochrany, ktorá bola v prípade žalovanej realizovaná MZVER SR formou repatriácie podľa § 14g ods. 4 písm. e) o zahraničnej službe. Tomuto oprávneniu na uvedenom právnom základe korešponduje povinnosť repatriovanej osoby uhradiť finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu. Spochybnil argumentáciu súdu prvej inštalácie a odvolacieho súdu ku vzťahu k bezplatnej repatriácii slovenských občanov autobusmi. Z dokazovania bolo zrejmé, že inú formu dopravy ako leteckú by žalovaná vzhľadom na situáciu, v akej sa nachádzala nevyužila a teda v jej prípade bola relevantná len preprava leteckou dopravou. Dovolateľ namietal aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože podľa neho nedošlo k naplneniu obligatórnych podmienok na jeho aplikovanie; najmä: a) že pravidlo výnimočnosti prípadu nebolo naplnené; b) uplatnením rozporu zákonného nároku s dobrými mravmi sa údajne popiera účel zákonnej úpravy; c) v rozhodnutí oboch súdov (prvoinštančného i odvolacieho) abscentuje presvedčivá, relevantná a kvalitatívne správna úvaha vo vzťahu k odôvodneniu rozporu nároku dovolateľa s dobrými mravmi; d) súdy neprihliadli na správanie žalovanej ako aj konkrétne okolnosti pobytu v zahraničí, že mohla využiť bežné služby poisťovateľov v súvislosti s vycestovaním, keďže podľa slov žalovanej boli s rodinou na dovolenke, museli by si teda zaplatiť letenky. Dovolateľ následne poukázal na bod 24. rozsudku odvolacieho súdu, kde odvolací súd uviedol, že nie je viazaný rozhodovaním prvoinštančných súdov v obdobnej ako preskúmanej veci (išlo o repatriovanie inej štátnej občianky SR s rodinou), ktorý bola repatriovaná tým istým letom ako žalovaná a poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 18Csp/3/2023, v ktorom daný súd vyhovel nároku dovolateľa a nekonštatoval rozpor tohto nároku s dobrými mravmi. V závere dovolania poukázal dovolateľ na skutočnosť, že súd prvej inštalácie na jednej strane uznal zákonnosť a správnosť nároku dovolateľa, avšak na druhej strane konštatoval vo svojom rozhodnutí na rozpor s dobrými mravmi, pričom uvedený rozpor argumentačne riadne neodôvodnil, nesprávne aplikoval na merito veci ustanovenia Nariadenia MV SR a nevysporiadal sa s námietkami dovolateľa, ktoré podľa názoru žalobcu malo vplyv na rozhodnutie vo veci. Uviedol, že každá repatriácia s poukazom na § 14g ods. 1 zákona o zahraničnej službe by v intenciách záverov súdu prvej inštalácie a odvolacieho súdu, ktorá by bola vykonávaná s úhradou by bola považovaná v rozpore s dobrými mravmi. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie žalobcu odmietnuť, resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

10. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

12. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017, sp. zn. 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

13. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal argumentačne riadne neodôvodnenie odvolacieho súdu v spojitosti s rozporom jeho nároku s dobrými mravmi. Uviedol, že odvolací súd v zásade len zopakoval odôvodnenie súdu prvej inštancie. Podľa jeho názoru absentuje odôvodnenie rozhodnutia, z ktorého by bolo možné vyabstrahovať, akým spôsobom sa odvolací súd vysporiadal s námietkami dovolateľa, ktoré mali podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Tiež konštatoval, že v odôvodnení rozhodnutia musí dať súd odpoveď na podstatné (zásadné)

otázky a spochybňujúce závery ovplyvňujúce rozhodnutie (prvostupňový ani odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s námietkou dovolateľa o nemožnosti uplatnenia Nariadenia Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“) ako vnútorného predpisu MV SR na poskytovanie konzulárnej ochrany formou repatriácie poskytovanej na žiadosť podľa § 14g ods. 4 písm. e) v spojení s ods. 7 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej aj len „zákon o zahraničnej službe“). V dovolaní následne poukázal na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu že „je potrebné si uvedomiť i to, že príslušný subjekt je v zmysle § 14h ods. 15 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe oprávnený - s prihliadnutím na okolnosti - (teda nie za každých okolností povinný) vyžiadať si od osoby príslub vo forme záväzku, že štátu uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu, pričom existujú výnimočné situácie, upravené napr. Nariadením MV SR, kedy je možné výnimočne, za účelom pomoci občanom vykonávať lety i bez úhrady priamych prevádzkových nákladov“. Dovolateľ má za to, že takéto konštatovanie vo vzťahu k posúdeniu nároku dovolateľa ako nároku v rozpore s dobrými mravmi nezodpovedá požiadavke na riadne, správne a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd (vzhľadom na to, že vo svojom odôvodnení v zásade len zopakoval odôvodnenie súdu prvej inštancie) vo svojom rozhodnutí neuviedol podľa názoru dovolateľa relevantnú argumentáciu, na základe ktorej by bolo možné vyvodiť, že nárok na úhradu finančných nákladov na poskytnutie konzulárnej ochrany zo strany repatrianta je v rozpore s dobrými mravmi. Namietal, že odvolací súd iba uviedol, že hoci je nárok dovolateľa zákonný, dôvodný a správny, je v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na špecifické okolnosti veci. Pri posúdení týchto špecifických okolností sa nevysporiadal pre merito veci, zásadnou námietkou dovolateľa uplatnenou už vo vyjadrení sa žalobcu k odporu žalovaného a návrhu na pokračovanie v konaní zo dňa 16.1.2023 (ďalej len „vyjadrenie“), v ktorom dovolateľ podrobne uviedol dôvody nemožnosti aplikácie Nariadenia MV SR na uplatňovanie nároku v zmysle zákona o zahraničnej službe (a poskytovanie konzulárnej ochrany). Ďalej podľa názoru dovolateľa je výklad vnútorného predpisu MV SR zo strany žalovanej je zavádzajúci, nesprávny a nemá oporu vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, teda nariadenie MV SR nie je všeobecne záväzným právnym predpisom a tento dokument zaväzuje MV SR a jeho útvary. Ide o interný predpis, ktorý je záväzný výlučne dovnútra inštitúcie a nie navonok. Dovolateľ uviedol, že tieto predpisy nemajú povahu všeobecne záväzných právnych predpisov, čo súdy prvej aj druhej inštancie zhodne uznali, a fyzické a právnické osoby sa v zmysle čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemôžu priamo dovolávať na práva a povinnosti potenciálne z nich vyplývajúce. Vo vzťahu k vykonávaniu letov lietadiel v policajných službách ostatnými ústrednými štátnymi orgánmi sú relevantné Zásady vykonávania letov lietadiel v policajných službách schválené vládou Slovenskej republiky uznesením č. 411/2006 z 10.5.2006 (ďalej len „uznesenie vlády č. 411/2006“). Podľa čl. 2 ods. 1 uznesenia vlády č. 411/2006 disponuje MV SR diskrečnou právomocou vo vzťahu k úhradám priamych nákladov za vykonané lety štátnych lietadiel, a to v rámci svojich finančných zdrojov. Dovolateľ taktiež poukázal na skutočnosť, že tzv. repatričné lety nespádajú do kategórie „bez úhrady“ v zmysle čl. 2 ods. 2 uznesenia vlády č. 411/2006. Podľa jeho názoru bola v danom prípade relevantná skutočnosť, že MV SR vykonalo repatričný let dňa 31.03. 2020 z Tenerife na územie SR, ktorým bola repatriovaná aj žalovaná, na základe požiadavky MZVEZ SR, pričom tieto náklady boli následne fakturované MZVEZ SR, ktoré ich uhradilo 06.08.2020. Uviedol, že podľa § 14h ods. 15 zákona o zahraničnej službe oprávnené požadovať úhradu finančných nákladov poskytnutej konzulárnej ochrany, ktorá bola v prípade žalovanej realizovaná MZVER SR formou repatriácie podľa § 14g ods. 4 písm. e) o zahraničnej službe. Tomuto oprávneniu na uvedenom právnom základe korešponduje povinnosť repatriovanej osoby uhradiť finančné náklady na poskytnuté konzulárnu ochranu. Spochybnil argumentáciu súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu ku vzťahu k bezplatnej repatriácii slovenských občanov autobusmi. Z dokazovania bolo zrejmé, že inú formu dopravy ako leteckú by žalovaná vzhľadom na situáciu, v akej sa nachádzala nevyužila a teda v jej prípade bola relevantná len preprava leteckou dopravou. Dovolateľ namietal aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože podľa neho nedošlo k naplneniu obligatórnych podmienok na jeho aplikovanie; najmä: a) že pravidlo výnimočnosti prípadu nebolo naplnené; b) uplatnením rozporu zákonného nároku s dobrými mravmi sa údajne popiera účel zákonnej úpravy; c) v rozhodnutí oboch súdov (prvoinštančného i odvolacieho) absentuje presvedčivá, relevantná a kvalitatívne správna úvaha vo vzťahu k odôvodneniu rozporu nároku dovolateľa s dobrými mravmi); d) súdy neprihliadli na správanie žalovanej ako aj konkrétne okolnosti pobytu v zahraničí, že mohla využiť bežné služby poisťovateľov v súvislosti s vycestovaním, keďže podľa slov žalovanej boli s

rodinou na dovolenke, museli by si teda zaplatiť letenky. Dovolateľ následne poukázal na bod 24. rozsudku odvolacieho súdu, kde odvolací súd uviedol, že nie je viazaný rozhodovaním prvoinštančných súdov v obdobnej ako preskúmvanej veci (išlo o repatriovanie inej štátnej občianky SR s rodinou), ktorý bola repatriovaná tým istým letom ako žalovaná a poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 18Csp/3/2023, v ktorom daný súd vyhovel nároku dovolateľa a nekonštatoval rozpor tohto nároku s dobrými mravmi. V závere dovolania poukázal dovolateľ na skutočnosť, že súd prvej inštancie na jednej strane uznal zákonnosť a správnosť nároku dovolateľa, avšak na druhej strane konštatoval vo svojom rozhodnutí na rozpor s dobrými mravmi, pričom uvedený rozpor argumentačne riadne neodôvodnil, nesprávne aplikoval na merito veci ustanovenia Nariadenia MV SR a nevysporiadal sa s námietkami dovolateľa, ktoré podľa názoru žalobcu malo vplyv na rozhodnutie vo veci. Uviedol, že každá repatriácia s poukazom na § 14g ods. 1 zákona o zahraničnej službe by v intenciách záverov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, ktorá by bola vykonávaná s úhradou by bola považovaná v rozpore s dobrými mravmi.

14. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej kompletizujúcej jednote (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odôvodnenie uvedené odvolacím súdom napádaného rozhodnutia preto spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej formálnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

14.1. Súdy nižších inštancií vo svojej argumentácii vychádzali zo skutkových okolností danej veci (ktoré navyše v konaní spochybnené neboli), predovšetkým jej jedinečnosti, a to, že žalovaná požiadala o repatriáciu výlučne z dôvodu, že sa na ostrove Tenerife ocitla v čase vyhlásenia celosvetovej pandémie v súvislosti so šíriacim sa vírusom COVID (a s tým súvisiacimi masívnymi informáciami o jeho nebezpečnosti), a to spolu so svojou matkou (67 ročnou dôchodkyňou, ktorú bolo možné zaradiť do vysokorizikovej skupiny ohrozených osôb), a jej dvoma maloletými deťmi (10 a 5 rokov - rovnako riziková skupina osôb), s tým, že na danom ostrove boli prijaté také prísne opatrenia, že napr. dva týždne boli uzatvorené, nemohli vychádzať z apartmánov, po uliciach chodili vojenské vozidlá, vrtuľníky. Prísne opatrenia v Španielsku (spolu s informáciami o nebezpečnosti nekontrolovateľne šíriaceho sa vírusu a o ohrozených skupinách obyvateľstva) potom dôvodne u žalovanej vyvolali obavu z toho, že jej matka alebo deti tam môžu ochorieť a nebude im poskytnutá primeraná zdravotná starostlivosť s ohľadom na vtedy známe informácie o preťažení zdravotného systému napr. v Taliansku. Bolo potom prirodzené, že keď prišla ponuka na repatričný let, žalovaná (vo svojom psychickom rozpoložení) túto možnosť okamžite využila a dokumenty podpisovala v strese (podľa jej názoru pod nátlakom). Média na dennej báze v tom čase rozsiahlo informovali, že COVID svojimi smrtiacimi účinkami postihuje najmä starých ľudí, a preto je pochopiteľné, že žalovaná sa snažila všemožným spôsobom v zdraví dostať mamu a deti domov (nevedela, či takáto možnosť ešte nastane a ako dlho bude trvať). V tom čase ešte neexistovali vakcíny proti tomuto vírusu. Ak potom súdy nižších inštancií všetky tieto okolnosti pri svojom rozhodovaní zohľadnili, a v týchto okolnostiach (napriek riadnemu preukázaniu žalovaného nároku žalobcom, ako aj jeho zákonnosti, dôvodnosti a správnosti) jeho priznanie nepovažovali za súladné s dobrými mravmi (resp. vzhľadli dôvod na nepriznanie súdnej ochrany takémuto nároku), nemožno ich úvahy označiť za svojvoľné a odôvodnenie ich rozhodnutí za nepreskúmateľné. Tieto skutkové okolnosti zohľadnené súdmi pri rozhodovaní neboli v konaní navyše sporné a dovolateľ v dovolaní skôr argumentuje zákonnosťou svojho nároku (s poukazom na jeho tvrdenia o nemožnosti uplatnenia Nariadenia Ministerstva vnútra SR ako vnútorného predpisu MV SR, príp. že tzv. repatričné

lety nespádajú do kategórie „bez úhrady“ v zmysle čl. 2 ods. 2 uznesenia vlády č. 411/2006 a pod.), avšak skutkové okolnosti, ktoré viedli k záveru súdov o existencii dôvodov na nepriznanie súdnej ochrany uplatnenému nároku nijako nespochybňuje (dovolateľ nijako nespochybnil výpoveď žalovanej ohľadne situácie, aká nastala na Tenerife v čase, kedy žalovaná požiadala o repatriačný let - pričom tieto boli východiskom súdov pre aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Súdny mal za to, že za vzniknutej situácie požadovať od žalovanej úhradu nákladov za repatriačný let, by bolo v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti a elementárnou slušnosťou v spoločensky vhodnej miere a únosnosti.

14.2. Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotno-právnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade ak tomu tak nie je, požadovanú ochranu odmietť. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektoré zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti.

14.3. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práva, nešikanózný spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (publikovanom v časopise Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd Slovenskej republiky už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Rovnako v tejto súvislosti možno súhlasiť s názorom vysloveným Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 49/96 (publikovaným v časopise Zo súdnej praxe č. 38/1997), že ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, elementárnej slušnosti a tolerancie a morálneho charakteru konajúcich.

14.4. Súdna prax zaujala názor, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne kedy je zjavné, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok. Korektív dobrých mravov však nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. Pri skúmaní platnosti právneho úkonu z hľadiska dobrých mravov je v neposlednom rade treba vziať do úvahy celkové okolnosti úkonu a pohnútky, ktoré k nemu viedli. Podľa názoru dovolacieho súdu súdy nižšej inštancie tieto závery s ohľadom na špecifickosť situácie v akej sa žalovaná ocitla (kedy bola výslovne odkázaná len na pomoc domovského štátu), aplikovali správne.

15. V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie dovolacieho súdu (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, sp. zn. 2 Cdo 132/2013, sp. zn. 3 Cdo 18/2013, sp. zn. 4 Cdo 280/2013). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1 Cdo 6/2014, sp. zn. 3 Cdo 209/2015).

15.1. Na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Má však možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V preskúmvanej veci dovolací súd takúto existenciu vady zmätočnosti nezistil.

16. Dovolací súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na to, že súd v odvolacom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

18. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravyospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Zhrnúc vyššie uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu v zmysle namietanej procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

20 . Výrok o trovách konania dovolací súd v súlade s § 451 ods. 3 CSP neodôvodňuje.

21. Uznesenie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.